

*Byl jeden dědeček v Szegedu,
který jel na starém medvědu.
Když se ptali: „Kluše?“
Odpověděl suše:
„Je z rodu neklusavých medvědů.“*

Edward Lear

1812 – 1888

- byl anglický ilustrátor a spisovatel který proslul svými nonsensovými básněmi a tzv. „limeriky“
- problémy se zdravím (epilepsie, potíže dýchacích cest,...

Díla:

Kniha třesků a plesků
Velká kniha nesmyslů

Magorovy labutí písně

- - -

*Jak dlouho bože ještě snesu
že žiju v ustavičném stresu?
Tak dlouho jak se Tobě zachce
potrvá moje frustrace*

Ivan Martin Jirous

1944 – 2011

- známý též pod přezdívkou Magor
- byl český básník, publicista a výtvarný

kritik

- jedna z osobností českého undergroundu
- je znám především spoluprací s nezávislou rockovou skupinou The Plastic People of the Universe
- několikrát vězněn

Stal se držitelem literární ceny Jaroslava Seiferta za celoživotní básnické dílo a ceny Toma Stopparda za dílo Magorovy labutí písně.

Díla: Magorovy labutí písně

Magor dětem
Ochranný dohled
Magorův Jeruzalém
Magorovi ptáci

*Kdepak to nezpívám já
ale květy které jsem viděl
Kdepak to se nesměju já
ale víno které jsem vypil
Kdepak to nepláču já
ale láska kterou jsem zabil.*

Jacques Prévert

1900 - 1977

- byl francouzský básník, scenárista, režisér a výtvarník
- spolupracoval se surrealistickým hnutím

- v roce 1932 začal psát texty k písním, převážně k chansonům
- autorem mnoha divadelních her
- v mládí prošel spoustou zaměstnání

Jacques Prévert trávil své dětství v Paříži, kam se rodina v roce 1907 přestěhovala. Se svým otcem, divadelním kritikem, navštěvoval často divadelní představení. Matka ho od mládí vedla k četbě.

Díla: Slova

Harampádí
Příběhy

Tady je to mé tajemství, úplně prostinké: správně vidíme jen srdcem. Co je důležité, je očím neviditelné.

Antoine de Saint- Exupéry

1900 - 1944

- byl francouzský spisovatel
- povoláním letec
- často je považován také za filosofa a humanistu
- Celým jménem Antoine-Jean-Babtiste-Marie-Roger de Saint-Exupéry

Díla: Kurýr na jih

Noční let
Malý princ

Válečný pilot
Citadela
Moje planeta

Rudolf Mertlík

1913 – 1985

- byl český básník, spisovatel a překladatel, překládal z latiny, starověké řečtiny a němčiny
- vystudoval FF na UK, v roce 1946 dokončil studia a stal se pedagogem reálného gymnázia

Je autorem překladu Homérových eposů Ílias a Odysseia. 17. listopadu 1939 byl zatčen a strávil tři roky v německém koncentračním táboře Sachsenhausen.

dílo: Když dítě osiří (1928)

Starověké báje a pověsti (1968, rozšířené 1972)

Příběhy Odysseovy
Polykratův prsten

„Víme, co jsme, ale nevíme, co můžeme být.“

William Shakespeare

1564 – 1616

- byl významný anglický básník a dramatik
- klíčová postava moderního evropského dramatu

Obvykle je považován za anglického národního básníka. Dochovalo se 39 jeho divadelních her

Díla: Historické- Jindřich IV

Komedie - Kupec benátský; Mnoho povyku pro nic; Sen noci svatojánské; Večer tříkrálový; Veselé paničky windsorské; Zkrocení zlé ženy

Tragédie- Hamlet (1604); Král Lear; Macbeth; Othello; Romeo a Julie

Pohádkové hry (romance) - Zimní pohádka

Poezie- Básně; Sonety

Humor a satira jsou jako milenec a milenka; kde jednoho není, tam druhý smutně hledí.

Jan Neruda

1834 - 1891

- byl významný český básník a novinář,
- člen družiny májovců
- Neruda je zakladatelem fejetonů.

Dílo: **Básnické sbírky:** Hřbitovní kvítí; Písně kosmické; Balady a romance; Prosté motivy; Zpěvy páteční; Kniha epigramů

Proza: Arabesky; Různí lidé; Trhání; Povídky malostranské

Divadelní hry: Ženich z hladu

Fejetony: Žerty dravé a hravé

Svou víru v mlze nepoztrácej - a hlavně se neztrať sám sobě!

Vladimir Semjonovič Vysockij

(rusky Владимир Семёнович Высоцкий)

1938 - 1980

- byl ruský písničkář, herec a básník
- v letech 1960–1964 byl členem Divadla A. S. Puškina v Moskvě, roku 1964 se stal členem avantgardního divadla

Díla: Jeho básnická tvorba obsahuje lyrickou poezii, hojně používal ironii a sarkasmus.

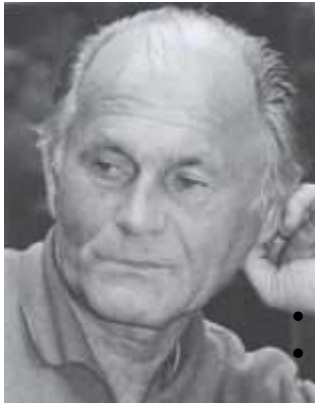
Melodie

Klíč

Básně a písně

Otázky filozofii

Úsvit

Život je věrnost třeskutým krásám, někdy i za cenu vlastního života.

Bohumil Hrabal

1914 - 1997

-český prozaik a básník

- jeden z nejvýznamnějších a nejosobitějších spisovatelů druhé poloviny 20. Století

- ve svých knihách byl vynikajícím vypravěčem

Dílo: Hovory lidí,

• Skřivánek na niti

• Perlička na dně– sbírka povídek

Pábitelé– sbírka povídek; *Pábiteli nazýval osobité vypravěče*

zvláštním způsobem milující život, kteří se navenek zdají obhroublí

Ostře sledované vlaky - zfilmováno (film oceněn Oscarem(1967)

Taneční hodiny pro starší a pokročilé– novela skládající se z jedné nekonečné věty

Inzerát na dům, ve kterém už nechci

Něžný barbar, 1973, zfilmováno

trilogie Městečko u vody (vzpomínková próza): Postřižiny, Krasosmutnění,

Harlekýnovy milióny

Slavnosti sněženek,

Obsluhoval jsem anglického krále

Příliš hlučná samota

Ezop

Působil v Řecku asi v 6. století př. n. l.

- je považován za zakladatele řecké bajky a patří dodnes k nejznámějším bajkařům

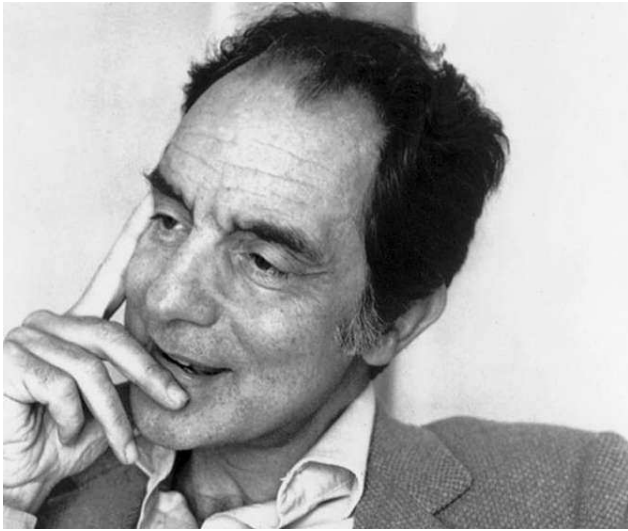
O jeho životě toho není příliš známo, narodil se pravděpodobně jako otrok thráckého nebo fryžského původu. Po propuštění z otroctví hodně cestoval. Některé zdroje uvádějí, že byl po celý život velmi nemocen, jiné, že byl mrzák a fyzicky chorý.

Podle pověsti byl Ezop křivě obžalován ze svatokrádeže a v Delfách odsouzen k smrti. Údajně byl shozen ze skály do propasti.

Své bajky přednášel ústně. Šlo o krátké prozaické příběhy se stručným dějem, v nichž vystupovala ustálená skupina postav, zvláště zvířata a rostliny, které přebírají lidské vlastnosti a stávají se typem, nositelem konkrétního charakteru. Mnohdy se objevují také skuteční lidé a postavy řeckých bohů, častý je dialog, který dává bajkám spád, posiluje

dramatičnost a dynamiku příběhů. Každá bajka obsahuje na konci většinou didaktické poučení. Ezopova tvorba se stala postupem času známou po celém světě (např. *O silném lvu*, *O pyšném orlu*, *O chytré lišce* aj.).

Na Ezopovu tvorbu navázali pozdější bajkaři jako třeba Jean de La Fontaine nebo Ivan Andrejevič Krylov.

Ženy v malých praktických otázkách mívají více zdravého rozumu a pomáhají mužům, když ti nevědí, jak dál.

Italo Calvino

1923 - 1985

- romanopisec a esejist
- patří mezi nejvýznamnější italské spisovatele druhé poloviny 20. století.
- působil dlouhá léta jako nakladatelský redaktor.
- za 2.světové války se účastnil protifašistického odboje, což v něm zanechalo hluboké stopy.

Díla: Cestička pavoučích hnízd

Baron na stromě

Naši předkové

Sčítatelův den

Nesnadné lásky

Neviditelná města

Pro mě je na nich nejdůležitější poselství naděje a lásky. Hrdina musí projít těžkými zkouškami, zklamáním, křivdou, urážkami, zradami, musí se mnohému naučit, poučit se ze svých chyb, projevit pokoru i sebezapření. To není žádná romantická selanka, červená knihovna. Dobro zvítězí zcela zaslouženě.(o českých pohádkách)

Eva Hudečková

1949

- rozená Trejtnarová,
- je česká herečka a spisovatelka,
- poté co skončila s herectvím, vydala se na dráhu spisovatelky
- manželka houslového virtuóza Václava Hudečka

Díla: *Bezhlavá kobyla* (1992)

Bratříček Golem (1993)

O ztracené lásce (1995)

"Některé věci člověk prostě musí udělat. Jinak by nebyl lidská bytost, ale kus hadru."

Astrid Lindgrenová

1907- 2002

- švédská spisovatelka, autorka dětské literatury
- mimo příběhy pro děti psala i romány, povídky, divadelní hry, poezii, filmové a divadelní scénáře
- její knihy byly přeloženy do 70 jazyků ve více než 100 zemích po celém světě.
- v roce 1958 jí byla udělena *Cena Hanse Christiana Andersena*

V roce 1967 byla založena **Cena Astrid Lindgrenové**.
Od její smrti je každoročně udělována cena za dětskou

literaturu "**Na paměť Astrid Lindgrenové**".

Dílo: Pipi Dlouhá Punčocha
Ronja, dcera loupežníka
Děti z Bullerbynu
Bratři Lví srdce

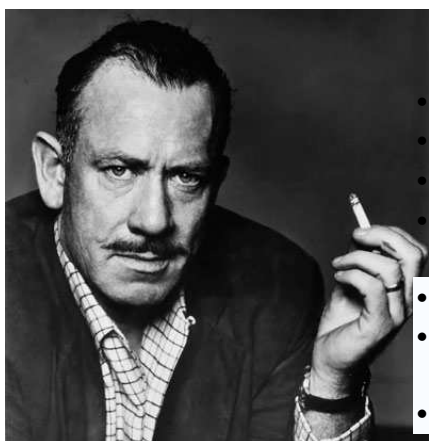
Alan Marshall

1902- 1984

- australský spisovatel, publicista, cestovatel a folklorista
- onemocněl dětskou obrnou
- obdržel celou řadu ocenění např. Řád Británie, Řád za přátelství mezi národy

Měl svůj vztah i k Československu, neboť si od roku 1965 dopisoval s Boženou Foltýnovou, která mu napsala, protože ji zaujala jeho kniha. Roku 1972 dokonce přijel do Prahy, kde se s ní osobně setkal.

Díla: To je můj lid
Lidé pradávných časů
Už zase skáču přes kaluže

Ze všech tvorů jen člověk pije, ač nemá žízeň, jí, ač je bez hladu, mluví, ač nemá co říci."

John Steinbeck

1902 - 1968

- byl americký spisovatel
- nositel Pulitzerovy ceny za román Hrozny hněvu nositel Nobelovy ceny (1962)
- studoval historii a anglickou literaturu
- střídal různá zaměstnání, zkušenosti z tohoto období využil ve svých sociálně kritických románech

Díla: Toulavý autobus

Na východ od ráje

Hrozny hněvu

Ryzáček – 1937

Novela: O myších a lidech – 1937

Sándor Petőfi

1823 – 1849

- byl maďarský revoluční, lyrický básník
  - představitel revolučního romantismu
  - padl v bitvě u Segešváru, jeho hrob nebyl nikdy nalezen
- Petőfi psal poezii milostnou, revoluční, reflexivní, je autorem několika eposů.

Díla: Píseň národa – výzva k lidovému povstání

Apoštol – epos

Bohatýr Jan – epos

Blázen Ištók – lyrika

V bitvě – dojmy z armády

Evropa je tichá zas

Mé písně

Smrt není opak života. Smrt už je v našem životě skrytá... Zatímco žijeme, narůstá v nás smrt. Škola Malého stromu

Forrest Carter,

vlastním jménem **Asa Earl Carter**

1925 – 1979

- byl americký spisovatel a tvůrce proslavů
- proslavy psal pro guvernéra George Wallace
- vydával se za sirotka, který byl svěřen do péče svých prarodičů Čerokjů, a tvrdil, že ze svých zážitků sepsal knihu Škola Malého stromu

Díla: Josey Wales (Gone to Texas) (1975)

Škola Malého stromu (1976)

Cirkus je krásné zařízení, ale žádá, aby se v něm umělo všechno.

Poznamenává své vyznavače neporušitelným znamením a žádá po nich věrnost až za hrob.

Eduard Bass

1888 - 1946

- český spisovatel, novinář, zpěvák, fejetonista, herec, recitátor, konferenciér a textař
- byl spoluvůrce kabaretu Červená sedma
- spolupracoval se satirickými časopisy

Díla: Cirkus Humberto

Klapzubova jedenáctka

Lidé z maringotek

„Umět se radovat ze všeho. Nečekat, že v budoucnu přijde něco, co bude to pravé, protože je možné, že to pravé přichází právě teď.“

Ota Pavel

1930 - 1973

- prozaik, novinář a sportovní reportér
- původní jméno Otto Popper
- mládí prožil v Buštěhradu, kde se pod otcovým vlivem vytvářel jeho vztah k přírodě, k rybaření, ke sportu i k rodné zemi
- dostal místo ve zpravodajské a sportovní redakci rozhlasu

Díla: Dukla mezi mrakodrapy

Plná bedna šampaňského

Smrt krásných srnců

Jak jsem potkal ryby

Iva Procházková

* 1953

- je česká spisovatelka, autorka literatury pro děti
- zabývá se též dětským dramatem
- v roce 1983 s rodinou emigrovala a usadila se v Rakousku a posléze v Německu, natrvalo se do vlasti vrátila v roce 1994
- publikuje česky i německy

Díla:

Komu chybí kolečko?, Albatros, 1981

Čas tajných přání, Albatros, 1992

Hlavní výhra, Arsci, 1996

Únos domů, Albatros, 1998

Soví zpěv, Amulet, 1999

Karolína, Albatros, 1999

Jožin jede do Afriky, Amulet, 2000

Kryštofe, neblbni, a slez dolů!, Albatros, 2004

Myši patří do nebe, Albatros, 2006

Příležitosti jdou kolem, zatímco sedíme a litujeme ztracených možností.

Jerome Klapka Jerome

1859 - 1927

- byl anglický spisovatel a redaktor známý zejména pro své humoristické povídky a cestopisy (jeho německý životopisec Walter Gutkess uvádí 49 knižních titulů a divadelních her).

Díla: Tři muži ve členu

Tři muži na toulkách

William Kotzwinkle

1938 (některé prameny uvádí rok narození 1943)

- americký spisovatel a scénárista
- zaměřený na romány, dětské knihy a scénáře
- v roce 1977 získal cenu World Fantasy za knihu Doctor Rat

Celosvětové proslulosti dosáhl knihou E.T. mimozemšťan (1982), kterou napsal podle scénáře Melissy Mathison.

Díla:E.T. Mimozemšťan

Zdeněk Šmíd

1937 - 2011

- byl český spisovatel, nejznámější svými humoristickými knihami.
- působil jako učitel základních škol, později jako středoškolský profesor

Díla: Proč bychom se netopili aneb Vodácký průvodce pro Ofélii, 1979 (roku 2008 natočeno jako televizní seriál Proč bychom se netopili)

Trojí čas hor

Strašidla a krásné panny

Proč bychom se nepotili aneb Jak se chodí po horách, 1984

Dudáci a vlčí hlavy

Babinec,

Lesk a bída Čekání, 2001

Jak jsme se nedali aneb Kapitoly z dějin národního úpění

Jak se mají Mayové aneb Proč bychom se neděsili

Pohádky pro dobrodruhy

Jan Werich

1905 – 1980

- byl český filmový a divadelní herec, dramatik a filmový scenárista, spisovatel.

Jiří Voskovec

1905 1981

- vlastním jménem Jiří Wachsmann,
- byl český herec, spisovatel, dramatik a textař

Autorská dvojice W+V - významní představitelé meziválečné divadelní avantgardy a posléze i poválečné české divadelní kultury.

Nerozlučně spojeni s Jaroslavem Ježkem.

Pracovali spolu ve 20. a 30. letech 20. století v Osvobozeném divadle.